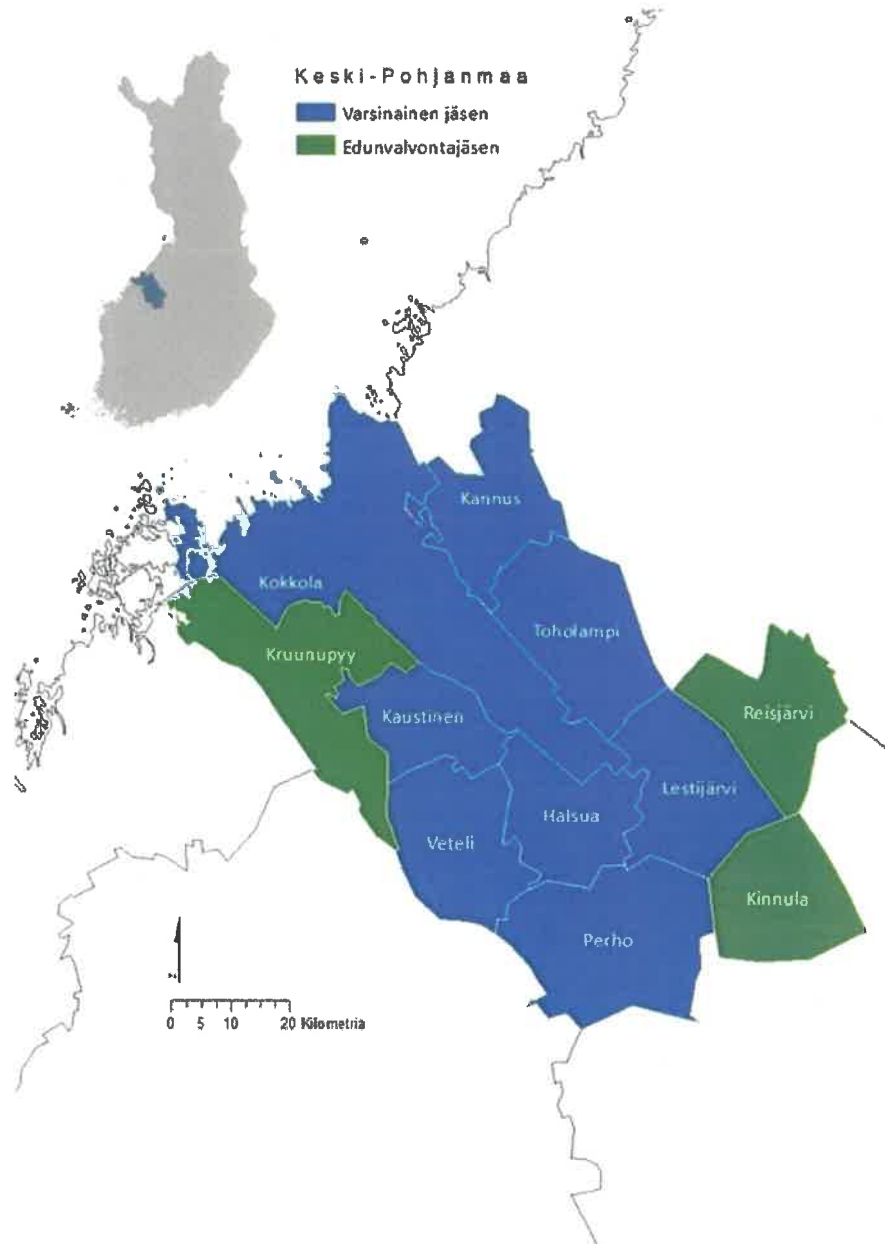

Keski-Pohjanmaan maakunnan edunvalvonta ja vaikuttaminen

Tavoitteet ja toimenpiteet 2024-2025

"Hyvinvoiva kestävän kasvun maakunta"

Hyväksytty maakuntahallituksessa 11.12.2023/§ 107

KESKI-POHJANMAA – EDUNVALVONTATAVOITTEET 2023-2024, ”Hyvinvoiva kestävän kasvun maakunta”

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestys perustuu kestävän kasvun, hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden edellytysten turvaamiseen ja kehittämiseen.

Keski-Pohjanmaan maakuntastrategian 2040 ja maakuntaohjelman 2022-2025 asettama maakunnan kehittämisen keskeinen missio ja tavoitetilä on *”Hyvinvoiva kestävän kasvun maakunta”*.

Keski-Pohjanmaan maakunta on vahvasti riippuvainen koko alueen vetovoimasta ja pitovoimasta. Kasvua ja elinvoimaa maakuntaan luovat uudistumiskykyinen, innovatiivinen ja vetovoimainen osaaminen sekä kilpailukykyinen, monipuolinen ja kansainvälinen elinkeino- ja yritystoiminta, vahvana veturina keskuskaupunki Kokkola, Kokkolan alueen suurteollisuus sekä koko maakunnan elinvoimainen maatalous.

Maakunnan kasvu muodostuu kolmen kehittämispainotuksen kautta, jotka ovat osaaminen, kilpailukyky ja saavutettavuus. Läpileikkaavina kehittämistavoitteina ovat vahva maaseutu, ilmasto ja ympäristö, hyvinvointi ja yhteisöllisyys, veto- ja pitovoima sekä kansainvälisyys, jotka ovat tavoitteiden toteuttamisen mahdollistajia jokaisessa avaintekijässä.

Keski-Pohjanmaan maakunnan menestyksen kasvattaminen, kilpailukykyyn lisääminen ja suunniteltujen suurinvestointien jalkauttaminen maakuntaan on maakunnan liiton edunvalvonnan keskeisin tavoite. Vaikuttamisen ja edunvalvonnan kohteina ovat mm. päätöksentekijät, valtioneuvoston jäsenet, ministeriöt, valtion talousarvio, lainsäädäntö sekä valtionhallinnon eri ohjelmat ja suunnitelmat. EU:n edunvalvontaa toteutetaan itsenäisesti ja kohdennettuna liiton toimesta suoraan EU:n päätöksentekijöihin ja valmisteluorganisaatioihin sekä Itä- ja Pohjois-Suomen yhteisen EU-toimiston toimesta ja avustamana. Erityisesti edunvalvonnalla ja vaikuttamisella tulee pyrkiä vaikuttamaan maakunnan keskeisten hankkeiden toteutumisen edistämiseksi ja sijoittumiseksi maakuntaan. Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa omalta osaltaan EU:ssa sekä hankkii rahoitusta hankkeisiin, jotka vahvistavat maakunnan osaamista ja vetovoimaa sekä parantavat liikkuvuutta maakunnasta ulospäin ja maakunnan sisällä.

Edunvalvonnan tavoitteiden toteutuminen vaatii usein monivuotista ja laajaa yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa. Vaikuttamistyötä tehdään yhdessä maakunnan kuntien, yritysten, koulutus- ja tutkimuslaitosten, valtionhallinnon edustajien ja vaalipiirin kansanedustajien kanssa.

Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus hyväksyi 12.12.2022 edunvalvontatavoitteet vuosille 2023–2024. Tavoitteiden toteutumiseksi on tehty onnistunutta vaikuttamistyötä laajalla rintamalla yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Syksyllä 2023 kaikissa kunnissa käytyjen kuntakeskusteluissa kerättiin palautetta ja tunnistettiin yhdessä uusia tavoitteita maakunnan ja kuntien menestyksen edistämiseksi. Vuosien 2024–2025 edunvalvonnan tavoitteet ovat koottu laajassa yhteistyössä liiton ja kuntien välisten keskustelujen pohjalta. Edunvalvontatavoitteet vuosille 2024-2025 ovat hyväksytyt maakuntahallituksessa 11.12.2023 (107 §).

Keski-Pohjanmaan liiton edunvalvonnan keskeiset tavoitteet 2024–2025 on esitetty **liitteessä 1**. Yksityiskohtaiset tavoitteet ja suoritettavat toimenpiteet ovat esitetty **liitteessä 2**.

Kokkolassa 19.12.2023

Jyrki Kaiponen
Maakuntajohtaja

Teppo Rekilä
Elinvoimajohtaja

PÄÄTAVOITTEET

1. EU-TUKIPOLITIIKKA JA VAIKUTTAMINEN EU-TASOLLA:

Päätavoite: EU:n koheesio politiikan, maatalouspolitiikan ja elpymisvälineen sisältö ja toimeenpano tukevat Keski-Pohjanmaan alueen kehittymistä tarpeita

Taluspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 30.9.2021 EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 rahoituksen alueellisen jaon suuntaviivat. Päätös turvasi Itä- ja Pohjois-Suomen rahoituksen tason välttämättömällä tasolla.

Keski-Pohjanmaan maakunnan tarpeet harvaan asuttuna maakuntana on kaikilta osin otettava huomioon Suomen EU:n alue- ja rakennepoliittikkaa sekä maatalouspolitiikkaa koskevissa tavoitteissa.

Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa kansallisen alue- ja rakennepoliittikan osalta siten, että pääministeri Petteri Orpon hallitus turvaa Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien aluekehitysrahoituksen tason sekä harvaan asuttun Itä- ja Pohjois-Suomen erityisaseman ja tukien pysyvyyden. Keski-Pohjanmaan liitto tukee EU:n tavoitetta strategisten teknologioiden edistämiseksi EU:ssa, kuitenkin siten, että ohjelman rahoitusta ei irroteta hyväksytystä maakuntien koheesiorahoitussuunnitelmasta. Kansallisessa jaossa on noudatettava EU:n rahoitusmekanismin allokatiokriteereitä, kuten harvan asutuksen yleiskriteeristöä ja pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkoston (NSPA) erityisperusteita.

Keski-Pohjanmaa liitto vaikuttaa siten, että koko maakunnan mahdollisuuksia, maaseudun elinvoimaisuutta ja huoltovarmuutta edistetään sekä torjutaan alueiden eriarvoistumista Suomessa.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee ja osallistuu aktiivisesti pääministeri Petteri Orpon hallituksen käynnistämään ja valtioneuvoston kanslian johdolla valmisteltavaan Pohjoisen ohjelman ohjelmatyöhön. Länsi-Suomen yhteistyö on monessa mielessä tärkeätä Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuuden ja kasvun edistämiseksi. Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu aktiivisena toimijana Länsirannikon määrätietoiseen kehittämiseen, osana Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan yhteistyötä sekä osana Merenkurkun neuvoston rajat ylittävää yhteistyötä.

Keski-Pohjanmaan liitto tavoittelee suorien investointien syntyä maakunnan eri alueille yhdessä kuntien kanssa ja tukee toimillaan niiden syntymistä, esimerkiksi suunnittelutyöllä, kaavoitusta edistämällä,

kehittämisrahoituksella, tunnistamalla mahdollisia EU:n suorarahoitusmahdollisuuksia sekä alueellisella kumppanuusmenettelyllä.

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman toteutus alkoi vuoden 2022 aikana. Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämistä ohjelmakaudella 2021–2027 tuetaan kansallisen rahoituksen lisäksi kolmesta Euroopan unionin asetuksen varaisesta rahastosta, jotka ovat Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto (ESR+) ja uutena rahastona oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund, JTF). EU:n alue- ja rakennepolitiikan tavoitteena SEUT 174 artiklan mukaisesti on tasoittaa alueiden kehityseroja Euroopassa ja lisätä unionin talouden kasvua ja kilpailukykyä. Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman tavoitteet tukevat muun muassa pk-yritysten kehittämistä, TKI-toiminnan vahvistamista sekä työllisyyteen, osaamiseen ja yhdenvertaisiin mahdollisuuksiin liittyvää kehittymistä. Harvan asutuksen erityisrahoitus (NSPA) kohdennetaan vain Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntiin. Keski-Pohjanmaan liitto edistää osaltaan ohjelman täysimääräistä toimeenpanoa välittävänä toimielimenä ohjelman tavoitteiden ja rahoitusta koskevien säädösten mukaisesti.

Keski-Pohjanmaan liitto edistää kansallisen oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin (JTM) toimeenpanoa maakunnassa ja hyödyntää JTF-rahoituksen saannon täysimääräisesti maakunnan kehittämiseksi, turpeesta luopumisen elinkeinoille aiheuttamien toiminnallisten, taloudellisten ja sosiaalisten negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi sekä vihreän siirtymän toimeenpanon tukemiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee maatalouden yrittäjätukien ja maaseudun kehittämisrahoituksen ylläpitämistä ja kohdentumista alueille vähintään nykyisellä tasolla. EU:n maatalouden rahoituksella on merkittävä rooli maakunnan kehittymisessä ja kasvun saavuttamisessa. Myönteiselle kehitykselle on tärkeä luoda jatkossakin mahdollisimman hyvät edellytykset.

Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa osaltaan metsiin perustuvien elinkeinosten toimintaedellytysten ja metsiä koskevan lainsäädännön kehittämiseksi maakunnan etujen mukaisesti sekä tuottaa metsiin liittyviä tietoja maakunnan kehittämistarpeisiin yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen metsäryhmän sekä Suomen metsäkeskuksen kanssa.

Keski-Pohjanmaan liitto vahvistaa yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhteiseen IP-toimistoon ja hyödyntää aikaisempaa vahvemmin IP-toimiston osaamista ja verkostoja EU:n kohdistuvassa vaikuttamisessa maakunnan tavoitteiden edistämiseksi.

2. OSAAMINEN

Päätavoite: Osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvien keskeisten pullonkaulojen poistaminen työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon edistämiseksi Keski-Pohjanmaalla.

Vuoden 2023 alkupuolella maakunnan työllisyysaste parantunut, mutta loppuvuoden aikana työllisyysaste kääntyi laskuun. Alueellinen työvoimareservi, jota voidaan hyödyntää työvoimapulan lievittämisessä, on maakunnassa erittäin pieni. Hyvän työllisyystilanteen takia kasvun tavoittelu edellyttää työvoiman määrän kasvattamista muualta kotimaasta ja ulkomailta. Osaavan työvoiman saatavuustarve vaihtelee suuresti toimialoittain ja ammattiryhmittäin ajankohdan mukaan. Keski-Pohjanmaan liiton keskeisenä strategisena tavoitteena on lisätä työvoimareserviä ja vahvistaa osaavan työvoiman määrää nykyisestä 31 900 tasosta 6 000 uudella työpaikalla vuoteen 2032 mennessä.

Keski-Pohjanmaan yritysten tämänhetkissä työvoimatarpeissa korostuu tarve varmistaa ammatillisen koulutuksen suorittaneiden osaajien saatavuus väestön ja työvoiman ikääntyessä sekä uusien osaamisalueiden, kuten vihreä- ja digisiirtymä sekä energiamurroksen hallinta. Maakunnan kasvu ei tulevaisuudessa voi perustua pelkästään ammatilliseen osaamiseen. Jatkossa korkeakoulutustasoisien osaamisen merkitys tulee väistämättä korostumaan Suomen kaltaisessa kehittyneessä yhteiskunnassa ja uusien kehittämistarpeiden vahvistuessa. Edunvalvonnan ja vaikuttamisen näkökulmasta maakunnassa on turvattava sekä ammatti- että korkeakoulutetun osaavan työvoiman saatavuus. Alueella toteutettavan koulutuksen osuvuuden tehostamiseksi työvoiman kysyntää ja tarjontaa koskevaa ennakointia on kehitettävä. Korkeakoulutettujen määrä työllisistä tulee nostaa nykyisestä noin 26 prosentin tasosta vähintään valtakunnalliseen keskiarvoon, joka on noin 34 prosenttia.

Keski-Pohjanmaan keskeisiä työvoiman kysyntää edistäviä ja tarjonnan kohtaantoa parantavia edunvalvonnan ja vaikuttamisen kohteita 2024–2025 ovat:

- Osaavan työvoiman saamiseksi kehitetään vuoropuhelussa alueen työnantajien ja keskeisten sidosryhmien kanssa ennakointiprosessia, jotta kyetään ottamaan huomioon elinkeinoelämän ja julkisen hallinnon osaavan työvoiman määrällisiä ja laadullisia tarpeita.
- Ammatillinen koulutus ja korkeakoulutus turvataan maakunnassa, ja niitä kehitetään edelleen, jotta mahdollistetaan osaavan työvoiman saaminen Keski-Pohjanmaan elinkeinoelämän käyttöön.
- Vihreän siirtymän ja digitalisaation osaamista tulee vahvistaa jatkokouluttamalla nykyistä työvoimaa sekä luomalla uusia koulutusväyliä vihreän ja digisiirtymän tarpeisiin.
- Erityisesti alueelle olevien ja tulevien maahanmuuttajien, kansainvälisten opiskelijoiden, elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja verkostoja tulee lisätä työelämäosaamisen kehittymisen ja suomen kielen osaamisen edistämiseksi.

- Yrittäjyyskasvatuksen edistäminen maakunnassa palvelee omalta osaltaan osaavan työvoiman saamista.
- Maakunnan tunnettavuuden lisääminen mahdollisuutena harjoittaa monialaisia elinkeinoja ja työllistyä alueella oleviin ja syntyviin yrityksiin.
- Digitaalisen osaamisen hyödyntämistä edistetään koulutuksissa.

Edellä mainittuja tavoitteita toteuttaa Keski-Pohjanmaalle perustettu sopimuksenvarainen AKKE-hanke vuosille 2023-2034 yhteistyössä TEM:n ja alueen toimijoiden kanssa.

Keskeisiä edunvalvonnan ja vaikuttamisen toimenpiteitä ovat maakunnassa olevien työllisyys- ja elinkeinomahdollisuuksista tiedottaminen kotimaisille ja ulkomaisille työnhakijoille ja yrityksille. Samoin tulee vaikuttaa työperäiseen maahanmuuttoon ja tulijoiden yhteiskuntaan sopeutumiseen liittyvien asenteellisten, hallinnollisten ja lainsäädännöllisten esteiden poistamiseksi. Ennakoinnin edellyttämiä rakenteita ja prosessia tulee kehittää siten, että maakunnassa kyetään valmistautumaan nykyistä paremmin osaamisen kehittämisen tulevaisuuden haasteisiin. Alueen koulutusjärjestelmän joustavuutta ja reagointikykyä nopeastikin syntyviin koulutuksellisiin tarpeisiin tulee kehittää siten, että oppilaitoksilla on kyky nopeastikin reagoida koulutustarpeisiin.

Tavoitteena on kehittää maakunnan osaamisen muutoskyvykkyyttä ja vetovoimaa yhteiskunnallisten murrosten oloissa. Väestön ikääntyessä sekä maakunnan yksityinen että julkinen sektori tarvitsevat uutta osaavaa työvoimaa. Mikro- ja pk-yritysten kasvuedellytyksiä tukemalla kyetään lisäämään myös työvoiman kysyntää. Keskeisenä tavoitteena on kasvuhaluikkaiden ja TKI-toimintaa hyödyntävien yritysten määrän lisääminen. Tällaisten pyrkimysten kautta myös maakunnan väestön ja työvoiman koulutustasoa saadaan kohotettua.

3. SAAVUTETTAVUUS

Päätavoite: Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmä palvelee maakunnan ihmisten ja elinkeinoelämän tarpeita. Laajakaistayhteydet kattavat koko maakunnan alueen ja yhteysien kehittämisessä on huomioitu uusien sähköisten palvelujen tarpeet.

Keski-Pohjanmaan elinvoimaisuus ja kasvu edellyttävät toimivien logististen yhteyksien kehittämistä. Hyvällä saavutettavuudella voidaan parantaa maakunnan kilpailuetua. Vuosina 2024–2025 edunvalvonnan ja vaikuttamisen keskeinen painopiste on jatkaa valtakunnallisten ja alueellisten toimijoiden välistä tiivistä yhteistyötä alueellisen liikennejärjestelmän kehittämiseksi ja maakunnallisten kärkihankkeiden edistämiseksi. Kehittämisen tavoitteet tarkennetaan vuosina 2024-2025 uudistettavassa Keski-Pohjanmaan alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma pohjautuu valtakunnalliseen Liikenne 12 –suunnitelmaan, jonka valmistelu vuosille 2025-2036 on käynnissä. Liikennejärjestelmäsuunnitelmasta laadittiin vuonna 2023 syksyllä vaikutusten arviointiohjelma. Keski-Pohjanmaan liitto on ottanut osaa vaikutusten arviointiohjelman lausuntokierrokseen ja vaikuttaa aktiivisesti suunnitelman eri valmisteluvaiheissa parhaan mahdollisuuden hyödyn tuottamiseksi alueen kehittämisessä.

Rautateiden runkoverkoston kehittämisen keskeisenä edunvalvonnan tavoitteena on Seinäjoki-Kokkola-Oulu rataosuuden kehittämisen tukeminen ja edistäminen yhtenä keskeisimpänä kansallisena pohjoisen ja etelän yhdistävänä henkilö- ja tavaraliikenteen väylänä. Kokkola-Kannus-Ylivieska-lisalmi rataosuuden kehittämisen edistyminen edellyttää kykyä tavaraliikenteen määrän kasvattamiseen rataosuudella. Tavaraliikennettä koskevan edunvalvonnan tavoitteena vuosina 2024–2025 on katkeamattoman vientiteollisuutta tukevan kaksoisraideliikenneverkon edistäminen Pohjois- ja Keski-Suomesta Kokkolan satamaan ja sieltä meriteitse eurooppalaisille ja globaaleille markkinoille.

Maantieliikenteen kehittämisen suurimpana haasteena on riittävän rahoituksen turvaaminen niin kunnossapitoon kuin parannustoimenpiteisiin. Rahoituksen saamisen edellytyksenä on ajan tasalla olevat tiestön käytön parantamista ja väyläinvestointeja koskevat suunnitelmat. Parantamissuunnitelmien valmistelu edellyttää aktiivista yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa. Edunvalvonnan valmistelussa hyödynnetään yhteistyötä eri alueiden kanssa, jotta maakunnan tiestön parantamisen ja investointien toimeenpanon suunnitelmavalmiutta voidaan lisätä. Keski-Pohjanmaan liikenneinfran kärkihankkeet vuosina 2024–2025 ovat Kokkolassa valtakunnalliseen runkotiestöön kuuluvan vt8 / vt13 / vt28 toisen vaiheen parantamistoimenpiteet, Etelä- ja Pohjois-Suomen välisen kansallisen huoltovarmuuden kannalta tärkeän liikennekäytävän kantatie 86/63 luokituksen nosto valtatieksi ja Kaustinen-Toholampi välisen yhteyden parantamisen suunnittelu ja investoiminen sekä yt 7520 rakenteen parantaminen Perho-Kinnula välillä. Kannuksen kaupungin Roikola-Krekilä tien

parantamisen edistymistä seurataan ja tarvittaessa vaikutetaan paranatamisen edistymiseksi.

Tavoitteena on myös kehittää ja laajentaa turvallista kevyen liikenteen verkostoa ns. KÄPY (kävely ja pyöräily) reittejä kattamaan koko maakunta sekä mahdollistamaan niiden jatkumon myös naapurimaakuntiin.

Lentoliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään Kokkola-Pietarsaari lentoliikenteen turvaamiseksi. Ostopalveluna toteutettava lentoliikenne jatkuu vuoden 2026 alkupuolelle saakka, jonka jälkeen edunvalvonnan tavoitteena on turvata lentoliikenteen jatkuvuus markkinaehtoisesti. Samalla vaikutetaan voimakkaasti Kokkola-Pietarsaaren lentoliikenteen sähköistymisen edistymiseksi ja pilottihankkeena toteutettavan sähkölentoliikennehankkeen avautumiseksi Ruotsiin sekä kotimaan verkoston luomiseksi.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee vahvasti Kokkolan sataman kehittymistä yhdeksi valtakunnan merkittävimmistä vientiteollisuuden satamista sekä vaikuttaa Kokkolan sataman kehittymiseksi TEN-T ydinverkon satamaksi.

Keski-Pohjanmaa on ollut edelläkävijä korkeatasoisten tietoliikenneyhteyksien rakentamisessa. Julkisomisteiset yhteydet ovat rajatusti saatavilla joka kunnassa. Edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoitteena on nopean ja luotettavan 100/300 Mbit:n laajakaistayhteyden tarjoaminen kaikille maakunnan asukkaille, elinkeinon harjoittajille, yrityksille ja julkiselle hallinnolle. Julkisen rahoituksen kohdentumista alueille ja kuntiin, joissa laajakaistaverkkoon nykytilankartoituksen perusteella puutteellinen, tulee edistää. Vaikuttamisen keskiössä on myös valtion tukipolitiikkaan vaikuttaminen kuntien omavastuuosuuksien alentamiseksi laajakaistainvestointien edistämiseksi sekä yhteyksien nopeuttamiseksi ja palveluntarjonnan laajentamiseksi.

4. ELINKEINOT

***Päätavoite:** Maakunnan vientivetoinen elinkeinotoiminta vahvistuu ja elinkeinojen kilpailukyky ja kannattavuus paranee.*

Keski-Pohjanmaan maakunnan kilpailukyky muodostuu yritysten menestyksen, vahvan työllisyyden ja kehittyvän sekä uudistuvan aluetalouden ja vahvan kansainvälistymisen kautta. Elinkeinoelämän kehittymiseen ja kasvuun linkittyvät myös osaamiseen ja saavutettavuuteen liittyvät kokonaisuudet. Veto- ja pitovoima sekä hyvinvointi ovat olennaisia kilpailukykyä luovia ja sitä vahvistavia tekijöitä

Keski-Pohjanmaan aluetalouden kärkenä on vientivetoinen suurteollisuus, jonka ytimen muodostaa kemikaalien ja metallien valmistus. Maakunnan suurteollisuutta kehitetään akkuekosysteemin, uusiutuvan energian, biotalouden ja kiertotalouden suuntiin. Maakunnassa on käynnissä lukuisia luonnonvarojen hyödyntämiseen suuntautuvia suurhankkeita, kuten litiumkaivos- ja litiumjalostuslaitoshankkeet, vetytalouden kehittäminen, vähähiilisen koboltin valmistamisen laajennushanke sekä laajat tuulivoimapuistohankkeet. Keski-Pohjanmaan suurteollisuutta ja suurhankkeita täydentää monipuolinen ja määrällisesti suuri pk-yrityssektori.

Kokkolan suurteollisuusalueen (KIP) kehittyminen vahvistaa koko maakuntaa. Keski-Pohjanmaan liitto osallistuu erityisesti litiumin ja koboltin jatkojalostamisen turvaamiseen sekä biotalouteen ja kiertotalouteen liittyvien hankkeiden edistämiseen ja myönteiseen vaikuttamiseen siltä osin, kuin hankkeista vastuussa olevien tahojen kanssa sovitaan. Tavoitteena on vahvistaa myös KIP:n alueen näkyvyyttä ja lisätä alueen vaikuttamismahdollisuuksia tarkoituksenmukaisella tavalla eurooppalaisen kemian teollisuuden yhteistyöverkostoissa sekä edistää osaltaan akku- ja kaivosklusterin kehittymistä maakunnan vahvistuvaksi elinkeinotoiminnaksi ja työllistäjäksi.

Maaseutuelinkeinojen osalta tavoitteena on kehittää alkutuotannon ja maaseudun yritysten kilpailukykyä ja kannattavuutta sekä vahvistaa ja monipuolistaa yrityskantaa. Tavoitteena on hyödyntää ja edelleen kehittää alueen erityispiirteitä ja vahvuuksia sekä ottaa maakunnan kehittämisessä huomioon luonnon monimuotoisuuden, ympäristönsuojeluun sekä ilmastonsuojelun liittyvät kansalliset ja eurooppalaiset tavoitteet.

Keski-Pohjanmaalla on hyvät mahdollisuudet olla ensimmäinen hiilineutraali maakunta. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi on laadittu Keski-Pohjanmaan ilmastotiekartta, joka luo mahdollisuudet saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Vuosien 2024–2025 edunvalvonnan ja vaikuttamisen tavoite on edistää yhdessä päätettyjen ilmastotoimenpiteiden toteuttamista maakunnassa tarkoituksenmukaisella tavalla ja julkista rahoitusta hyödyntäen. Edunvalvonnalla ja aktiivisella vaikuttamisella saatetaan valtiollisen päätöksenteon tietoon maakunnan ilmastomuutoksen tilannekuva, yhdessä

päätetyt tarkoituksenmukaiset toimenpiteet ja toimenpiteiden edellyttämä taloudellinen tuen tarve. Kuntien ilmastomyönteisyyden kehittymistä ja toimenpiteiden toteutumista tuetaan.

Energiamurroksen edistämällä toimeenpannaan puhdasta energiasiirtymää, eli siirtymää fossiilisten polttoaineiden käytöstä uusiutuvien energialähteiden käyttöön. Fossiilisia polttoaineita pyritään korvaamaan tehostamalla muun muassa aurinkoenergian, tuulivoiman, geotermisen energian, vesivoiman ja biopolttoaineiden avulla. Energiamurros ja ilmastotavoitteet pystytään saavuttamaan jalkauttamalla uusia, päästöjä vähentäviä energiantuotannon teknologioita. Energiamurroksessa pyritään myös lisäämään energiatehokkuutta sekä vähentämään hukkaenergiaa.

Energiahuollon murros johtaa siihen, että Keski-Pohjanmaan maakunta on hiilinegatiivinen vuoteen 2035 mennessä. Vuonna 2040 maakunta on saavuttanut energiaomavaraisuuden ja maakunnassa tuotetaan energiaa myös muualle Suomeen. Energiantuotannon yksi keskeisistä lähteistä on tuulivoima, jota raskaan liikenteen tarvitsema biokaasun ja vedyn tuotanto täydentää. Vetytalousinvestointien myötä uusiutuvasti tuotettua vetyä hyödynnetään maakunnan teollisuuden ja raskaan liikenteen energianlähteenä. Vetytaluuden avulla vahvistetaan maakunnan hiiliposiitivisuutta sekä vähennetään päästöjä.

Alkutuotannon osalta turkistalouden kohtaamat koronapandemian ja viimeisimpänä lintuinfluenssan aiheuttamat taloudelliset haittavaikutukset ovat turkistuottajien lisäksi kohdistuneet kuntiin työpaikkamenetysten ja kunnallisverotulojen laskun muodossa. Erityisen kovasti tämä koskettaa Halsuan ja Kaustisen kuntia. Vuoden 2024 edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota turkistuottajien jatkamisen toimintaedellytysten turvaamiseen ja vaikutetaan vahvasti elinkeinon jatkuvuuden turvaamiseksi.

Keski-Pohjanmaan matkailun edistäminen on keskeinen maakunnallisesti ja seutukunnallisesti edistettävä elinkeino. Erityisesti kestäväälle luontomatkailulle on uutta kysyntää. Maakunnan matkailun edistäminen aikaisempaa vahvemmaksi elinkeinotoiminnaksi edellyttää matkailualalta vahvaa yhteistyötä, potentiaaliseen matkailijayleisöön kohdennettua viestintää ja brändityötä, jota tulee tukea. Keski-Pohjanmaan liitto edistää matkailun kehittymistä maakunnalliseksi elinkeinoksi toteuttamalla laadittua matkailustrategiaa ja sen perusteella laadittua toimenpideohjelmaa. Metsäpeuranmaan neuvottelukunnan toiminnan edistäminen sekä Lesti- ja Perhojoen luontomatkailuedellytysten kehittäminen ovat osa Keski-Pohjanmaan liiton edunvalvontaa ja vaikuttamista.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee kuntien työtä Keski-Pohjanmaan rikkaan ja elävän kulttuuriperinnön vahvistumiseksi kunnissa sekä tukee paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymistä esimerkiksi luovilla aloilla. Keski-Pohjanmaan liitto tukee myös pyrkimyksiä hyödyntää Unescon aineettoman kulttuuriperinnön listalle pääsystä aiheutunutta nostetta Keski-Pohjanmaan maakunnan identiteetin, yhteisöllisyyden ja elinkeinon kehittämiseksi.

Uusien innovaatioiden tuottaminen on edellytys uuden liiketoiminnan syntymiselle ja yritysten kilpailukyvyille. Keski-Pohjanmaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatioympäristön keskiössä on Kokkolan kampusalue ja siellä toimivat yliopistokeskus taustayliopistoineen, ammattikorkeakoulu, sektoritutkimuslaitokset sekä maakunnan koulutusyhtymä. Tärkeässä roolissa on yhteistyö alueen suurteollisuuden ja muiden yritysten kanssa. Maakunnassa tulee jatkaa tutkimusympäristöjen ja tutkimusinfrastruktuurien määrätietoista kehittämistä yhteistyössä TKI-toimijoiden ja yritysten kesken.

5. LAINSÄÄDÄNTÖ

Päätavoite: Lainsäädäntö on maakunnan eri toiminnot mahdollistavaa ja palvelee kuntien, asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.

Valtioneuvosto edistää vuonna 2024 merkittävää määrää hallitusohjelmasta johdettuja hankkeita (1497 hanketta). Ministeriöt toteuttavat hallitusohjelmaa, valmistelevat lakeja ja muita säädöksiä sekä vievät eteenpäin uudistuksia erilaisissa hankkeissa, työryhmissä ja toimielimissä.

Keski-Pohjanmaan liitto edistää jäsenkuntien elinvoimaisuutta, taloudenpitoa, hallintoa ja yhteistyötä osallistumalla vahvasti eri lainsäädäntöhankkeiden sisällön ja vaikuttavuuden kehittämiseen maakuntaa ja kuntien elinvoimaisuutta parhaiten edistävällä tavalla.

Keski-Pohjanmaan liiton lähtökohtana lainsäätäjälle annettavissa lausunnoissa on jäsenkuntien hyvinvoinnin ja vetovoimaisuuden tukeminen sekä kuntiin kohdistuvan hallinnollisen taakan keventäminen, vastuiden selkeyttäminen ja kuntien taloudellisen kantokyvyn ylläpitäminen.

Keski-Pohjanmaan liitto tukee maankäyttöön ja energiamurrokseen liittyvien luvitusprosessien nopeuttamistavoitteita. Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa myös kuntien valtionapujärjestelmien uudistamisen edistymiseen Keski-Pohjanmaan kuntia palvelevalla tavalla. Valtionosuusrahoitus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta itse päättää valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä.

Keski-Pohjanmaan liitto vaikuttaa kaivosalan kehittymiseksi ekologisesti kestäväksi ja luonnin monimuotoisuuden huomioivaksi toiminnaksi. Myös tuulivoimapuistohankkeita koskevan säätelyn joustavuuden lisääminen sekä ympäristölupaprosessien nopeuttamisen edistäminen korostuvat ympäristö- ja luonnonsuojelutavoitteista tinkimättä. Luonnon monimuotoisuutta tukevien EU- ja kansallisten lainsäädäntöhankkeiden sisältöön vaikuttaminen tulee korostumaan edunvalvontajaksolla 2024-2025.

Keski-Pohjanmaan liitto edistää lunastuslain korvausperusteisiin uudistuksia, joilla turvataan nykyistä paremmin lunastettavan omaisuuden haltijan asema ja varmistetaan, että lunastuskorvaus täyttää perustuslain edellyttämän täyden korvauksen vaatimuksen. Tavoitteena tulee olla maanomistajan oikeusturvaa parantava ja kuntien maapolitiikan turvaava lunastuslain uudistus.

LIITE 2
YKSILÖIDYT TAVOITTEET

1. EU-TUKIPOLITIIKKA	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	EU:n koheesiopolitiikan ja maatalouspolitiikan toteutus tukee Keski-Pohjanmaan alueen tarpeita	- tuotetaan maakunnallista tietoa ja vaikutetaan aluepolitiikan suuntaan Keski-Pohjanmaan etujen turvaamiseksi aluekehityksessä - tuotetaan oikeaa ja ajankohtaista tietoa vastuuministereiden ja ministeriöiden valmistelijoiden, Vaasan vaalipiirin kansanedustajien käyttöön ja päätöksentekoon sekä Suomen MEP:ien kautta EU:n päätöksentekoon - vaikutetaan metsiä koskevan kansallisen ja EU-lainsäädännön kehittymiseen - vaikutetaan EU:n metsäpolitiikkaan ERIAFF-verkoston kautta - vaikutetaan vastuuministereiden ja ministeriöiden (erityisesti TEM ja MMM) kautta päätöksentekoon - vaikutetaan valtion keskusvirastojen, kuten esimerkiksi Väylä-virasto, Traficom jne yhteistyön ja lausuntomenettelyn kautta EU:n päätöksentekoon - vaikutetaan maakuntajohtajaverkoston kautta, painopiste IP-alueen maakuntajohtajat - vaikutetaan kehittämistavoitteiden edistymiseksi IP-alueen ohjelmayhteistyön toimeenpanon kautta - vaikutetaan maakunnan kansainvälisen yhteistyöverkoston kautta, erityisesti MEP:t, IP:n EU-toimisto ja yhteistyöverkostot maailmalla - hyödynnetään Interreg Aurora, NPA ja Baltic Sea Region -ohjelmia siten, että ohjelmat tuottavat hyötyä Keski-Pohjanmaan maakunnan hanketoimijoille - aloitetaan aktiivinen toiminta Baltic Sea Commission alaisissa työryhmissä - toimitaan aktiivisesti Merenkurkun neuvosto EAYY:ssä maakunnallisten tavoitteiden edistämiseksi rajat ylittävässä edunvalvonnassa - edistetään pohjoismaista NSPA-verkoston työtä - osallistutaan ja edistetään OECD:n vaikuttavuustutkimuksen toimeenpanoa osallistamalla tutkimukseen harvaan asuttujen ja syrjäisten seutujen osalta

2. OSAAMINEN	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	Keskipohjalaisten yritysten, elinkeinoelämän, julkisen hallinnon ja muiden organisaatioiden tarvitseman osaavan työvoiman saatavuuden turvaaminen.	- edistetään työmarkkinoiden toimivuutta maakunnassa. - tuetaan TE2024 uudistuksen läpivientiä maakunnassa ja integroidutaan TE2024 uudistukseen kuntien tulevaisuuden työllisyyspalvelujen järjestelyjen osalta - edistetään osaamisstrategian pohjalta laaditun toimeenpanosuunnitelmassa esitettyjen kehittämiskohteiden toteutumista maakunnassa osaavan työvoiman varmistamiseksi elinkeinojen ja eri toimijoiden tarpeisiin; päivitetään osaamisstrategia - edistetään osaavan työvoiman saatavuutta maakunnan kunnissa sekä Reisjärven, Kinnulan ja Kruunupyyn kunnissa. Jatketaan vahvaa yhteistyötä OKM:n, maakuntarajat ylittävien toimijoiden sekä yhteistyöyliopistojen ja oppilaitosten kanssa työvoimareservin lisäämiseksi sekä koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi maakunnassa. - vahvistetaan oppilaitosyhteistyötä maakuntarajat ylittäen talousalueella ja vahvistetaan yhteistyötä kuntayhtymä OPTIMA:an - jatketaan maakunnallisen osaavaa työvoimaa Keski-Pohjanmaalle neuvottelukunnan työn johtamista keskittyen jäsenkuntien ja elinkeinojen tulevaisuuden työvoiman osaamistarpeiden tunnistamiseen ja toimeenpanosuunnitelman seurantaan. - vahvistetaan maakunnallisen osaavan työvoiman saatavuuden ennakointia ja luodaan ennakkoinnille prosessi - vahvistetaan keinoja ja yhteistyötä digitaalisen tuen kohdentamiseksi kuntien asukkaisiin
Alueen tarpeita vastaava koulutus	Kuntien erilaisia tarpeita vastaavan koulutuksen järjestäminen maakunnallisesti ja alueittain.	- vaikutetaan oppilaitoksiin jäsenkuntien tarpeen mukaisten koulutusten aloittamiseen kunnissa LähiAmis-periaatteella erityisesti hoitoalan, matkailualan, luontomatkailun, elintarvike- ja metallialan, (puu-)rakentamisen, koulunkäynnin ohjaajan, siistijän ja prosessinhoitajan koulutuksessa - edistetään yrittäjyyskoulutusta maakunnassa - vahvistetaan sähkötekniikan ja projektijohdon koulutusta, tavoitteena luoda maakuntaan suunnittelu- ja ylläpitohenkilöstön koulutuspolku energiamurroksen työvoimatarpeisiin

		- vaikutetaan jatko-, täydennys- ja muunto-koulutuksen tarpeen mukaiseen järjestämiseen (esim. insinööri -> kaivosinsinööri) - vaikutetaan kaksoistutkintojen aloittamiseen - vaikutetaan KPEDUn luonnonvara-alan koulutuksen saamista kansalliseksi kärjeksi - edistetään korkeakoulutuen laajentamista koskemaan kaikkia harvaanasuttuja alueita - edistetään digitaalisen osaamisen kehittämistä koulutuksissa
Osaavan työvoiman saatavuus	Tarjolla olevaa työvoimaa on riittävästi ja se vastaa alueen osaamistarpeita.	- vaikutetaan ulkomaisen työvoiman perheiden yhdistämisen lainsäädännön muutostyön etenemiseksi - tuetaan ulkomaisten opiskelijoiden kotoutumiseen tähtäävää sekä alueen työvoimareserviin sijoittautumiseen liittyvää työtä alueella - vaikutetaan työperäisen maahanmuuton lainsäädännön kehittymiseen - vaikutetaan ulkomaalaistaustaisten oleskeluvan saaneiden henkilöiden asettautumisesi kuntien asukkaiksi tukemalla heidän kouluttautumismahdollisuuksia maakunnassa

3. SAAVUTETTAVUUS	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	Keski-Pohjanmaan liikennejärjestelmä palvelee maakunnan ihmisten ja elinkeinoelämän tarpeita. Laajakaistayhteydet kattavat koko maakunnan alueen ja yhteyksien kehittämisessä on huomioitu uusien sähköisten palvelujen tarpeet.	- vaikutetaan vahvasti Liikenne 12-suunnitelmaan maakunnallisten saavutettavuuden kärkitavoitteiden edistämiseksi - uudistetaan Keski-Pohjanmaan alueellinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, yhteistyössä kuntien ja liikennevaikuttajien kanssa - toimeenpannaan alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman maakunnalliset osat ja vaikutetaan ALJS:n tavoitteiden saavuttamista - tehdään esityksiä LVM:lle ja Väylävirastolle maakunnan liikennejärjestelmän osien suunnittelun edistämiseksi ja rahoituksen saamiseksi eri liikennehankkeille (erityisesti valtion talousarvio ja kansanedustajien talousarvioaloitteet, Väyläviraston valtion väylien investointisuunnitelma) - toteutetaan alueellisen liikennesuunnitelman laatimisessa tarvittavat selvitystyöt, esimerkiksi suurinvestointien vaikuttavuuden osalta
Maantiiliikenne	Runko- ja alueellisen tieverkon taso ja kunnossapito kehitty	- edistetään investointirahoituksen saamista VT8:n kehittämiseen Kokkolasta pohjoiseen aina VT28:n liittymään yhtenä maakunnallisena kärkihankkeena - vaikutetaan tiestön kunnostussuunnitelmien valmistelun edistämiseksi ja toteuttamiseksi, KT 63 maakunnallisena kärkihankkeena - edistetään rahoituksen saamista yt 7520 rakenteen parantamiseen Perho-Kinnula välillä - seurataan Roikola-Rekilä tien kunnostamisen edistymistä ja vaikutetaan tarvittaessa rahoituksen kohdentumiseksi kunnostukseen - tehdään esityksiä eri rahoituslähteiden saamiseksi alueellisen tiestön kunnan parantamiseksi - tuetaan Rautatieasema-Kosila sekä Pohjoisväylä – Kustaa Aadolfinkatu alikulkujen rakentamista Kokkolassa - vaikutetaan Vt 13 alikulkukäytävän investointirahoituksen varmistamiseksi ja investoinnin toteutumiseksi Vetelin kuntakeskuksessa - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi hallitusohjelman mukaisiin KÄPY-liikenteen (kävely ja pyöräily) seutukunnallisiin ja kunnallisiin hankkeisiin Kokkola-Kruunupy, Veteli – Kaustinen, Kokkola south – Kipinä ja Kannus – Kokkola väleillä

Lentoliikenne	Toimivat lentoliikenneyhteydet luovat edellytykset elinkeinoelämän vientialojen kansainväliselle toiminnalle ja kehitymiselle sekä mahdollistavat uusien toimialojen kuten matkailun kasvun.	- jatketaan Kokkola-Pietarsaari lentoliikenteen eturyhmän toimintaa - tuetaan lentoliikenteen kehittämistä vaikuttamalla strategiaan kumppaneihin ja keskeisiin päätöksentekijöihin - tuetaan järjestelyjä, jotka edistävät lentoliikennejärjestelmän kehittämistä vähähilaisempään suuntaan maakunnassa erityisesti sähköliikenteen kehittämisen osalta - jatketaan muiden maaseutukenttien maakuntien ja kuntien edustajien kanssa yhteistä vaikuttamista, tavoitteena alueita palvelevan lentoliikenteen palauttaminen
Raideliikenne	Raideliikenteen kehittäminen rataverkon kuntoa ja kapasiteettia nostamalla mahdollistaa kustannustehokkaat kuljetukset henkilö- ja tavaraliikenteessä.	- vaikutetaan Ylivieska-Iisalmi –radan kehitystyön jatkamiseksi tavaraliikenteen välityskyvyn parantamiseksi - tuetaan Kokkolan ratapihan Klara-kehittämishankkeen edistymistä maakunnallisena kärkihankkeena - edistetään vahvasti kaksoisradan investointia Kokkolan satamaan - tuetaan Kruunuportin pistoraideyhteyden rakentamista tulevan teollisuuspuiston saavutettavuuden parantamiseksi - vaikutetaan VT 8:lla Kruunuportin alueella sijaitsevan maantiesillan kunnostuksen käynnistymiseksi - tuetaan nopean junayhteyden kehitystyötä Tampere-Kokkola-Oulu välille - jatketaan vaikuttamista lähiliikenteen mahdollisuuden edistymiseksi Ylivieska-Kokkola-Seinäjoki välillä - tehdään esityksiä VR:lle Kannuksen rautatieaseman liikennöinnin lisäämiseksi, tavoitteena kaukojunien pysähtymisten lisääminen asemalla sekä kokonaisuudessaan VR:n lippujen hintojen järjeistämiseksi
Meriliikenne	Kokkolassa on toimintavarma, voimakkaasti kasvava ja kehittyvä yleissatama, johon on sujuvat raide- ja maantieliikenteen yhteydet.	- edistetään sataman kaksoisraiteen kehittämistyötä - edistetään sataman kehittämiseen liittyviä liikennehankkeita sekä vaikutetaan edunvalvonnalla rahoituksen saamiseksi sataman investointihankkeisiin - seurataan ja tarvittaessa vaikutetaan keskeisiin poliittisiin tahoihin kansallisesti ja EU:ssa Kokkolan sataman aseman saamiseksi TEN-T verkon ydinverkon satamaksi
Tietoliikenneyhteydet ja palvelut	Mahdollistetaan jokaiselle maakunnan asukkaalle kattavat palvelujen saanti joko kiinteän tai mobiililaajakaistaverkon kautta.	- edistetään Keski-Pohjanmaan tarpeeseen perustuvan alustatalouden kehittämistä alueellamme - edistetään aukottoman laajakaistaverkon muodostumista maakuntaan

4. ELINKEINOT	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	Maakunnan vientivetoinen elinkeinotoiminta vahvistuu ja maaseutuelinkeinojen kilpailukyky ja kannattavuus paranee.	- selvitetään yhteistyö- ja vaihtoehtoisia rahoitusmahdollisuuksia laajakaistaverkon laajentamisesta ja verkon ylläpidosta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi - tuetaan paikkariippumattomien tietoliikennepalvelujen muodostumista
Suurteollisuus Kemia/ KIP/ Keliber	Kokkolan suurteollisuus ja alusta kehittyä ja akkukemikaalien valmistus alueella käynnistyy.	- suunnataan EU:n rakennerahastovarojen, maaseuturahastojen sekä kansallisten varojen käyttöä erityisesti pk-sektoria, älykäästä erikoistumista ja maaseutuelinkeinojen edistymistä tukeviin hankkeisiin - edistetään toimialojen positiivista imagoa ja ulkopuolisen rahoituksen saantia parantamalla maakunnan näkyvyyttä ja uudistamalla maakunnan viestintää - tuetaan maakunnallisten kärkialojen, kuten kemia ja akkuminaalit kehitystyötä osallistamalla tarvittavien tutkimusympäristöjen kehittämiseen ja toimintaedellytysten turvaamiseen - osallistutaan aktiivisesti OECD:n kestävän kaivostoiminnan tutkimukseen tuottamalla näkyvyyttä ja uusia mahdollisuuksia Keski-Pohjanmaan kaivosteollisuudelle - tuetaan investointirahoituksen saamista akkukemikaali- ja akkuteollisuuden sijoittumiseksi maakunnan alueelle - edistetään maakunnallisella edunvalvonnalla tavoitteita uusien teknologiayritysten ja teollisuuden laajennusten sijoittamiseksi Keski-Pohjanmaalle Kruunupyynn kunnan mahdollisuudet huomioon ottaen - edistetään tietoisuutta KIP:n alueen mahdollisuuksista toimia eri elinkeinotoimintojen alustana - edistetään Kokkola South teollisuusalueen kehittymistä (liittymäjärjestelyt)
Maatalous, metsätalous turkistalous	Maa- ja metsätalouden sekä turkistalouden taloudelliset ja yhteiskunnalliset toimintaedellytykset ovat turvattu ja elinkeinoilla on yhteiskunnallinen hyväksyttävyyys.	- tuetaan osaavan työvoiman saamista alkutuotannon tarpeisiin - tuetaan maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen asettamiin vaatimuksiin - tuetaan turkistalouden selviytymistä koronapandemian ja lintuinfluenssan aiheuttamista taloudellisista haasteista - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi tutkimusympäristöjen rakentamiseen sekä maa- ja metsätalouden sekä turkistalouden toiminnan kehittämiseen

		- vaikutetaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon maataloutta ja alkutuotantoa koskevan myönteisen päätöksentekokulttuurin edistämiseksi - vaikutetaan maa- ja metsätaloudelle sekä turkistaloudelle myönteisen suhtautumisen kehittämiseksi yhteiskunnassamme
Uusiutuvaan energiaan siirtyminen	Keski-Pohjanmaalle syntyy mahdollisuudet saavuttaa hiilineutraalius 2035 mennessä.	- vaikutetaan ja edesautetaan tuulivoimarakentamisen etenemistä maakunnassa 6. vaihemaakuntakaavoituksella - edesautetaan rahoituksen saamista hiilineutraalien ratkaisujen synnyttämiseksi maakunnassa - vaikutetaan rahoituksen saamiseksi biokaasun tuottamiseksi maakunnassa taloudellisesti kestäväillä ratkaisuilla - edistetään biokaasun alueellisen tankkausverkon rakentamista (vt 13 ja kt63) - edistetään vetytalouden kehittymistä maakunnassa - edistetään pk-yritysten mukaanpääsyä suurhankkeisiin (yritysrypeät) - toteutetaan Keski-Pohjanmaan ilmastotiekarttaa 2035 - tuetaan kuntien työtä ilmastolain tavoitteiden saavuttamiseksi - edistetään Keski-Pohjanmaan energiamurroksen toteutumista vuonna 2023 laaditun kehittämissuunnitelman perusteella
Matkailu	Matkailuala kehittyy ja vahvistuu maakunnalliseksi elinkeinoksi.	- edistetään matkailupalvelujen alueellista muodostumista ja saavutettavuutta - edistetään maakunnan tunnettuihin vahvuuksiin tukeutuen matkailuelinkeinon kehittymistä vahvaksi toimijaksi Keski-Pohjanmaalla ja Kruunupyysä, Kinnulassa ja Reijärvellä, osana SYSTOUR-hanketta - edistetään luontomatkailun kehittämistä Perhon, Lestijärven, Reijjärven ja Kinnulan alueilla (Metsäpeuranmaa ja Salamajärven kansallispuisto) - tuetaan matkailutoimijoiden yhteistyötä maakunnallisilla ja kansallisilla foorumeilla - toteutetaan matkailustrategian toimenpidesuunnitelmaa - edistetään matkailun tarvitsemien tukipalveluiden syntymistä ja koordinaatiota maakunnassamme - edistetään Lesti- ja Perhonjoen edellytyksiä luontomatkailun kehittymiselle - edistetään Kannus-Kokkola kansallispuiston perustamisen aluevarausta ja

		tunnistetaan tarvittavat toimenpiteet kansallispuiston perustamiseksi
Kulttuuri	Kulttuuri kehittyy ja vahvistuu maakunnalliseksi elinkeinoksi.	- edistetään kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamista osana maakuntaohjelman toteuttamista - edistetään kulttuuritoiminnasta annetun lain tavoitteiden toteuttamista jäsenkunnissa - jatketaan aineettoman kulttuuriperinnön edistämistä tukevaa toimintaa ja hyödynnetään edelleen Kaustisen viulunsoiton pääsyä Unescon aineettoman kulttuuriperinnön maailmanlistalle - tuetaan maakunnan kulttuuri- ja taidetarjonnan tuotantoklusterin syntymistä
5. LAINSÄÄDÄNTÖ	TAVOITTEET	TOIMENPITEET
Päätavoite	Lainsäädäntö on maakunnan eri toiminnot mahdollistavaa ja palvelee kuntien, asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeita.	- vaikutetaan metsien kestävää hoitoa ja käyttöä koskeviin lainsäädäntöuudistuksiin maakuntaa ja kuntia palvelevalla tavalla - vaikutetaan eri lainsäädäntöhankkeissa antamalla maakunnan ja kuntien etua parhaiten palvelevia lausuntoja lausuntojen pyytäjille - toimitaan aktiivisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla eri verkostoissa maakunnan ja jäsenkuntien edun varmistamiseksi lainsäädäntötyössä - vaikutetaan opetushallituksen pien- ja erityislukioiden rahoitusta koskevaan uudistukseen Keski-Pohjanmaan kuntia tukevilla tavalla - vaikutetaan MAL-sopimuksen laajentamiseksi koskemaan maa- ja seutukunnallisten kaupunkien toimintaa esim. Kokkola ja Kannus
Luvitusprosessien nopeuttaminen	Maankäytön, tuulivoimarakentamisen ja kaivoslain mukaiset luvitusprosessit nopeutuvat.	- vaikutetaan maankäyttöön, tuulivoimarakentamiseen ja kaivostoimintaan liittyvien valitusprosessien kehittämiseksi asianosaisaseman perusteella joustavimmiksi, nopeammiksi ja prosessitaloudellisimmiksi
Valtionosuusjärjestelmien uudistaminen	Valtionosuusjärjestelmä mahdollistaa tasa-puolisen julkisten palvelujen saatavuuden eri kunnissa.	- vaikutetaan valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi kuntiin aiheutuvien vaikutusten esille tuomiseksi - vaikutetaan valtionosuuksien muodostumiseen Keski-Pohjanmaan kuntia palvelevalla tavalla sekä kuntien lähtökohdat ja erityistarpeet tunnistaen

Lunastuslain uudistaminen	Lunastuslain korvauserusteiden uudistaminen	- vaikutetaan poliittisiin ryhmiin Vaasan vp:n sisällä ja Eduskunnassa lunastuslain uudistamisen edistämiseksi , joilla turvataan nykyistä paremmin lunastettavan omaisuuden haltijan asema ja varmistetaan, että lunastuskorvaus täyttää perustuslain edellyttämän täyden korvauksen vaatimuksen